

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2007-2008

Literatura catalana

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

1. Relacioneu el fragment següent del manifest *Contra els poetes amb minúscula*, de Joan Salvat-Papasseit, amb la seva concepció del poeta expressada a *L'irradiador del port i les gavines*, i també amb el paper que hi tenen la tradició i els moviments d'avantguarda.
[3 punts]

El Poeta d'avui és el Poeta d'*avui* i no el d'ahir. Per molt que se'ns repliqui que hi ha quelcom que espera ésser cantat tots els temps, l'extàtic clar de lluna malaltís, nosaltres preferim, sense fugir d'això si ens és indispensable, cantar l'home ferreny qui es capbussa en les ones, a la platja o a alta mar, el que s'ha capbussat tota la vida i el que es capbussarà tota la vida. Homer, si va cantar els remes de la victòria, fou perquè en el seu temps per la força dels remes s'obtenien victòries. En Marinetti avui cantarà els cuirassats, els aeroplans frenètics i les boques de foc dels monstruosos canons. —Lliurarem ['alliberarem'] Catalunya per la força dels remes? [...] Jo us invito, poetes, que sigueu futurs, és a dir, immortals. Que canteu avui com el dia d'*avui*. Que no mideu els versos, ni els compteu amb els dits, ni els cobreu amb diners. Vivim sempre de nou. El *demà* és més bell sempre que el passat. I si voleu rimar, podeu rimar: però sigueu Poetes, Poetes amb majúscula: altius, valents, heroics i, sobretot, sincers.

2. Què entén per «l'Home» Joaquim Amat-Piniella a *K. L. Reich*? Quin valor li atribueix?
[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent del segon acte de *Ball robat*, de Joan Oliver. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- la contextualització del fragment en l'argument de l'obra;
 - la caracterització dels dos personatges que dialoguen;
 - la contraposició dels punts de vista dels dos personatges, tant pel que fa al concepte del matrimoni com a la vida en general.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

CUGAT: Digues que sóc un anormal, un maniàtic, un ximple...

OLEGUER: No, ja t'ho he dit: ets simplement un *intel·lectual*.

CUGAT (*sarcàstic*): Sí, sóc un intel·lectual! Un home que pretén viure alhora dintre i fora de la societat, que es passa la vida fent-se preguntes a les quals prova inútilment de respondre, que s'alimenta d'idees i menysprea els fets. Una criatura absurda i indigesta que té l'audàcia de ser tímid i modest enmig de la petulància i l'aplom dels homes d'acció. És això, oi?

OLEGUER: Bé, força objectiu. Partim, doncs, de la teva definició. Tu ets un escèptic universal, i jo, que visc en la realitat i de realitats, que crec en el que veuen els meus ulls, palpen les meves mans i mostra el meu seny, tinc el deure d'aclarir-te la teva pròpia situació i provar de...

CUGAT: Gràcies, moltes gràcies! No t'esforcis en un treball inútil... (*Exaltat.*) A veure, tu, l'home de les solucions i les realitats, l'home de la raó infal·lible i del sentit pràctic, digues, digues, què hauries fet en el meu cas? Explica't, si et plau, explica't!

OLEGUER: Jo? Què hauria fet en el teu cas? En primer lloc et diré que em costa molt d'imaginar-m'ho.

CUGAT: No defugis la qüestió!

OLEGUER: No, no la defujo... Per començar: la meva dona hauria callat, no m'hauria fet una confessió semblant.

CUGAT: Per què ho suposes?

OLEGUER: Que per què ho suposo? Han passat deu anys, les meves ocupacions m'abasseguen..., i a ella l'abasseguen els fills. Arriba un moment que el matrimoni és una simple juxtaposició... Això no obstant, admetem la hipòtesi que la meva dona un bon dia em ve amb una contalla d'aquest gènere. Què faig, jo? Com reaccio? No faig absolutament res, no reaccio. L'escolto i immediatament oblidó el que m'ha dit. Passa el temps i tot se'n va en fum d'imaginacions. Mentrestant la cosa no m'ha fet perdre ni un minut de son, no m'ha distret ni així, m'entens?, ni així de la meva feina. Total: zero!

CUGAT: Sona a fals això, és bo per dir.

OLEGUER: I per fer, Cugat, i per fer! Encara no em coneixes prou. Admès el supòsit, jo raono d'aquesta manera: el meu amic és incapaç de fer-me una bretolada, i, si ho fos, tinc raons per creure que la meva dona no gosaria seguir-lo gaire lluny. Sé els punts que calça!

CUGAT: Digues-ho tot: i estimes la teva dona d'una manera molt relativa.

OLEGUER: Com te sembli... Però estimo absolutament la meva reputació i l'escàndol m'esgarrija... (*Ara, de cop, li sonen les darreres paraules de CUGAT.*) És que l'Eulàlia t'ha fet certes confidències?

Opció B

1. Comenteu el concepte de realisme en la descripció que fa Narcís Oller de la societat catalana de la seva època a *La bogeria*. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents:

- els elements històrics, de qualsevol tipus (dates, fets, costums...), que permeten datar aproximadament el període en què s'esdevenen els fets que s'hi narren;
- els comportaments socials en relació amb el procés d'embogiment del protagonista.

[3 punts]

2. Quines són les formes mètriques que utilitza d'una manera més destacada Maria-Mercè Marçal en el recull de poemes *Bruixa de dol*? De quines tradicions literàries provenen?

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent del capítol XIII («El Cimalt») de *Solitud*, de Víctor Català. Tingueu en compte, especialment, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

- el que revela el fragment sobre els sentiments de la Mila i el seu estat d'ànim;
- la diferència entre en Matias i el pastor;
- el paper del pastor segons la Mila.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Allà, a una dotzena de passes s'estava ell [en Gaietà, el pastor], esperant-la, aturat, amb son aire calm i serè de costum i amb l'eterna rialleta vagant sobre sos llavis.

La dona es vegé amargament ridícula a sos mateixos ulls. Ell tenir un mal punt? Ell tractar de prendre-la amb l'avidesa fol·la del desig o amb la fortalesa engallardida d'una gran voluntat? Quina bogeria...! I l'evidència d'aquella nova decepció li fetejà vergonyosament el rostre com un sarcasme. Se sentia bella, saborosa, cobejable i cobejada pels homes; les feres vicioses de l'aplec primer, les colles ciutadanes de caçadors després, i a tota hora la plenitud anhelant de la seva ànima li ho havien prou demostrat. Doncs, si així era, per què no la cobejaven també, per què no mossegaven en ella com en fruita dolça i madura, a punt, aquells dos homes —en Maties i el pastor— als qui ella havia volgut fer do generós de si mateixa? En Maties la tenia com es tenen totes les habituds: sense cap encís, sense cap sorpresa, sense cap recança: ni una espurna del caliu sagrat havia pogut prendre en aquella animeta freda per a animar-la i fer-li brollar la flama enartadora. I el pastor? El pastor no la tenia ni la voldria tenir de cap manera. Abans, com després de la desfeta, havia estat per a ella el mateix que per a la jove del mas, que per a en Baldiret i fins per a les mateixes bèsties, una mena de providència benefactora que tot ho emparava per igual, sense distincions ni preferències.

